

نومرو : ۱۱ ۱۸ ایلول ۱۹۱۹ پرشنبه نسخہ سی ۱۰ غرور

مدروسا دبا امتیازی

صدیحه زکریا

اداره خانه سی . . .

ثروت فتن مطبعه

سی داخلنده دائره

مخصوصه

لویوک و مجموعه

. . . باش محوری : خالده ادیب . . .

اون یش کوئده بر پرشنبه کوئتری چیقار علمی ، ادبی مجموعه در .

پريلر مملكتى

□□□□□

برى دېكرندن آز بر مسافه ده
اوزانق اوزره هر حاله ايكي بيكدن
فضله اهرام كايشى كوزل طاغندش،
سرپلش ايدى .

اوزمانلر لوقاسك بوتصويرينه
كيمسه ايناماش كذب ومبالغه به
عطف ايدلش وفرالسه قراللك بر

سرسمك سياحتي ايجون كيمسه سندن بول اكراملر ده
بولنسى پك مناسز كورولمشدى بوتردا اوزرينه
قرال ، اوزمان باب طالى نژدنده كي سفيري موسيو
Deslurs . سياحتك توصيفاتي حقنده تحقيقات
اجراسنى اصرا واشعار ايلديكى كي انكلازده حكوم-
تى ده قونسلوسى موسيو Chéreau واسطه سسيلا
مشله يي تحقيقاتي ايتديرمش ايدى . فقط بوتحققاتدن
لوقاسك افاداننده يالان اولدغى اوكره نيلهرك
موى اليه تكرار ايكنجى بر سياحت اجراسنه
مأمور ايدلشيدى . لوقاس بوايكنجى سياحتدن
عودتنده بواهراملك اولجه طن ايتديكندن پك چوق
اولدغى بيلديرييور ؛ فقط بونلرك نه اولدغى
بر درلو ايضاح ايدميوردي .

اوزماندن برى بوخارقه حقنده بعض اوروپايى
سياحلر ده ازياده معلومات وبردكلى
كبي فنك ترقيسى سايه سنده ، بوغريب
مناظرلك اسباب وطرز حدوتي اكلا-
مقده ممكن اوله بيلمشدر . فى الحقيقه
لوقاس و معاصرلى ايجون ايضاحي
غيرممكن اولان بوخارقه لك منشاى بزه
بوكون (علم ارض) پك قولايجه اراشه
ايدميور .

بوخارقه لرى احتوا ايدن ارکوب
ساحه سى اناطولينك مرکزنده ۲۰:۲۰
فرسخ طولنده منظم بر يايلاذر . بو
يايلاشرقه مشهور ارجيش يانارطاغندن
بر صره حفره لرله ايرلشدر جنوبده
سوغش بر ديكر وولقان اولان
حسن طاغنه يانير ، شالده قيزيل ايرماغك
طار واديسيله نهايت بولور . غريده
ايسه حسن اولونماز بر صورتده ميلنى
عارضه سنى غائب ايدمرك قوچ حصار
كولى اطرافنده كي طوزلى چوله منقلب
اولور .

بخت ايدم جكمز بوخارقه لرده حدودك
خارجنده تصادف ايدليه جكي ظن
ايدله مليدر . اناطولينك بو قسمته پك
خصوصى بر كوزلكك بخش ايدن بو
خارقه لرده بوساحه لك جان هر طرفنده ،
باخصوص ارجيش طاغى حواليسنده

اورکوب حواليسنده كورولن خارقه نامنظره لردن
براهرام تارلاسى

وقت دائما عيني حاك تحت تأثيرنده قاليورم .
بو آنه قدر پك چوق سياحتلر ايتش ، فقط بويله
بره نظره نه كورمش نه ده ايتشمش ايدم . اوكره
ايناسيلميه جق قدر چوق اهراملر صره لانيوردي .
بو كسكلكرى مختلف اولان بو اهراملرك هيسى
يكيارم قايادن ياپلش و ايجلرنده ده ليزلر اولمشدى .
هر برينك كنديش برقايسى ، كوزل مرديونلرى
واردى . هر طرفده آچيلمش اولان بجره لر
بوتون اوطله لرى تنوير ايدميوردي . اوزون مدت
بو اهراملرك اصل وجوده كتيريلش ، باخصوص
هانكى ايشده قوللايلش اولدغى دوشوندم .
چونكه بونلر ايكي اوچيوزدن عبارت دكلدى .

ماچان يايلاسنده كورولن رنگارنگ سيورى
قبالردن برقاچى

كوزل اناطولى

□□□□□

سوكلى اناطولينك احتوا
ايتديكى بر چوق كوزلاكلر واركه
بزه تماميله مجهول قالمش . . .
وطنمرك بوخارقه لرني مع التأسف
بيلميورز . مملكتى كزن اوباب
علم و علم پك آز . بو كى طبيعى
خارقه لرى كورنلر صر بونلره بر اهميت

عطف ايتمه مشلر ديه ميه جكم : فقط بوخارقه لرى بيلد-
يرمك ، طانتدبرمقده كي فائده لرى آكلابه مدقلى
ايجين مشاهد لرني تصويره حاجت كورمه مشلر .
توركلرك لك مشهور سياحي اوليا چلي بيله بو
قدر كرمش ، طولاشمش ؛ فقط سياحتنامه سنده
هر حاله كورمش اولمى اقتضا ايدن خوارق
طبيعيه پك جزئى بر ير آييرمش . حال بوكه
مملكتهمزده دنيا لك اشايان حيرت مناظر
طبيعيه سى موجود . دكزلى جوارنده كي پاموق
قلعه ، منظره وهيت اعتباريله يكي زه لاندك
روئوما هانا ترسبات كلسيه سندن هيچ اشاغى دكل .
هله غرى اناطولىده قديما لك « قبادوكيا » (۱)
ديدكلى ساحه ده اوركوب حواليسى ، حكومات
متحدة آمريقادى روشوز طاغلرى آره سنده كي
(بله ستون يارق) قدر غريبه لرله ملو
بر خطه . به لوستون يارقك شهرى
جهان ايجون معلوم . هر سنه بيكلرجه
سياح جلب ايدن بو خارقه لر جمعه
آسماقالبده مى يارقزه اسمنى و بر مشلر
بو بوك اعتناله بو اراضى محافظه به
چايشيورلر . بزم بدخت اناطولينزده
بويله مى يارقلردن كم بيلير نه قدرى
وار ؟ فقط مع التأسف بزه ، كندمش ،
كندى مملكتهمزده كي بو خارقه لرى
بيلميورز .

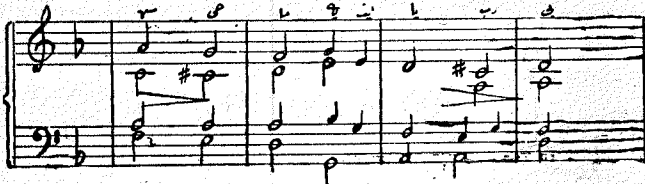
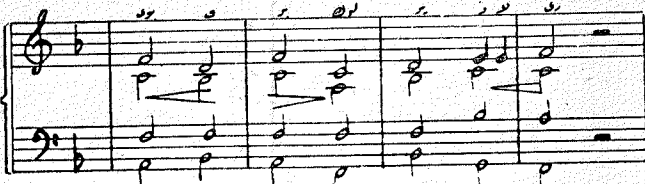
ارکوب خارقه لرنيك ايلك توصيفى
بوندن ايكي عصر اول پول لوقاس (۲) لك
يازمش اولدغى خاطره لرده كورميورز :
لوقاس آوانوس (۳) قيزيل ايرماغك
كچيد و برديكى بردن اصل كچدكارندن
بخت ايتدكدن صوكره دييوركه :
« نهرك قارشى بقه سنه چيقدىغمز
وقت بردن كوزمه چاربان ميايى
عتيقه بنى بو بوك بر حيرته الفا
ايتدى . بودقيقه يي هر فطر ايتديكم

[۱] سيواس ولايتيله مرعش ، قيصرى ،
نيكده ، قيرشهر ويوزغاد حواليسى احاطه ايدم .
غرى اناطولى ليك قديم وسطايسى قاپلا يارق شمالا
قره دكزه قدر جمتد اولور . قيزيل رويشيل ايرماق
حوضه لرني محتوي بولور
[۲] Paul Lucas ؛ فرانسىز سياحى ،
آناو عتيقه متخصصى ، روشلى (۱۶۶۴-۱۷۲۷)
[۳] آوانوس

تورکک الهمیسی

محرری : فارسه نامی

بسته ناری : موسی نریا

سارمیش ماتم بورالری ،
ساز بکزی اووالری ،
پونی بوکولک بورالری ،
سن حمایه ایت یاربی .

نه بریازیق دین بزده ،
نه سس ورن سسمزه ،
حضورکده کلک دیزه ،
سندف عنایت یاربی .

هرچهره بزده یابانچی ،
باری سن بر پارچه آبی ،
سوروندورمه آلتون تاجی ،
بزده یاردم ایت یاربی .

بر کون صباح اولور دبه ،
قاتلاندق هراشکنجهیه ،
بو فلاکتلی کجهیه ،
ویر بر نهایت یاربی .

السان کندینی بر شهر اوکنده دکل فقط بر اردو
خیمه کاهی مواجهه سنده ظن ایدر . بوئلر اکثریاده
(ماچان Matchan) جوارنده تصادف ایدیلیر .
بو بوککلری مختلف : کیچی آدم بوینده ،
اکثریسی ۱۰ ، ۲۰ ، ۳۰ مترو ارتفاعنده ،
بعضیلری مناره لر قدر بوککلر ... فقط هپی
بو بوک کوچوک کلیمی کوزل سرپلش بعض برده
سیرلک ، بعض برده صیق . بعضاً بر برلینه اولدر
صوقولورلرک عادتاً قارمه قاریشیق اولمش ، ایچه
اولرله دیکنلی تک برکنله حالته کیرمشلردر .
عجبا بو سیوری تپه جکلردن نه قدر وار ؟
بیکارجه می ، بو بیکارجه می ؟ کویلیله سورسه کز
ایکی اوچ یوز بیک درلر ... بلکه ده مبالغه
دکل . چونکه بوئلر آقشاملره قدر اوزانیر .
بو منظره قارشیننده کوز قاشیر باش دونر ..
عجبا حقیقی بر منظره قارشیننده می ؟ یوقسه
غریب بر رویای کور-یورم دییه شبهه اتمک
ممکن دکلدر . شکلرک ویردیکی سحرآمیز تأثیره
رنکار کیکده قارشیمش در . بوراده قایا اکثریتله
پک بارلاق بریاضلغه مالک هادتا تباشیر کی . فقط
آره صره بو اندامی ثوف مختلف رنکارده

بردن فیرلایان برقاج سیوری اوق ، یاخود بر
قاج بو بوک قبه .. بعضاً قایانک بر شکل حالنده
کوردولور : یالکز مخروطلر اوزانیر .. و بودها
زیاده نظره چاربان بر شکل کوسترر . بوراده

اهراملردن برینک یاقیندن کوردونوشی

تصادف ایدیلر بیلیر ایسه ده بو تجمید ایتدیکن
یرده بوئلر هم ندولدر هم هر درلو خیالک فوقنده
بر وسعت ارائه ایتکده درلر .
ارکوب ساحه سنده نظره طرفه توجیه ایدیلیرسه
ایدیلین هر آدمده یکی و حیرت افزا بر حادته
قارشیننده قایرسکز . بعض برلرده اوزون
وصوک درجه لرده منتظم طار وادیلر کوردولور .
جذرلری بیکاره ، دوم دوز اولان بو وادیلر
۱۰۰ : ۲۰۰ مترودرینلکه مالکدرلر کنارلری
هادتا اسکی بر شهرک قلعه دیوارلری کبی منتظم
ودیکدر . اصل خارقه یایلانک اوزرنده در .
بوراده ییرتیلمش ، پارچه لامش اولان قایالر
بیک درلو غریب شکلر آلیر . مخروطلر ، اهراملر ،
ایکنه لر ، ستولر ، اویه لی قیالر ، قلعه لر ،
برجلر ، مناره لر توصیفی مفکمل بر قاریشلق ایچنده
توالی ایلر . بعضاً انسان کندینی بو بوک بر شهرک
خرابه سی اوکنده ظن ایدر ؛ هر طرفه بقیلان
دیوارلرک بقیله لر ، یاخود قبه لر سوکولمش
بنالر ، یاخود خرابه حالنده قبه جکلر .. بوراده
طبیعی او بولش برقاپو ، اوتده برچوق دلیکارله
سوسلو برجه . ده اوزاقده دو کونیلر آره سندن

آسیادن آتہ پندیلر ، راست کانی کسدیلر ،
آسدیلر ، ییقدیلر ، صوکرہ ایل عالمک مجلدکننده
هرکسک باشنه یوروق کسدیلر !

سکوت آغیرلاشدی . کندنه کوکەنگە
آلیشان خطیب امنیتلی باقیشلرله اطرافلی سوزدرک :
— یوروق . باشقەنەوار؟ دیه سورویوردی .
یغماندن ، قتل عامدن ، سرسریلکدن باشقەنە
وار ؟ دنیا باشقە دنیا ، آرتق دوغوردن
اورکەملی ز .

کوچ جوشان ، آرسوبلەن ضیا بک اسکی
تورکرک مدنیلکندن ، انی تشکیلاتدن مجتە
قالە ی انی .. تخف کله ! صلاح جیمجوز
بدتان محفظه سندن چیقارلمش کی کوف قوقان
بوکله ایلە مدنیت آره سندن کی مناسیتی کندی
فقرەلری قدر کولدریجی بولدی ، قهقهەلرله
کولدی .

ایکنجی قهقهە خلیل بکدن کلدی ، سمیز
ناظر معدە سندن قدر صاریلە صاریلە کولدرک :
— وای صلاح ، بز سنی شاقادن سوسیال
لیست باغشدرق ، سن صاحیجی سوسیالیست
ارلشسک ! ددی .

برارقداشمک دقت ابتدکی کی خاندان
تغالی اوتومویلا استاسیونە کیدن ، صوکرەده
قولفرەیه برحرب قامیونی دولوسی اثواب طاشیان ،
سرای و باب عالی مأمورلری طرفندن تشییع
اولونان ساخته سوسیالیستک نقای دوشر کی
اولدی ، فقط نه اهییتی وار ؟ هپسی ، شاقا ،
هپسی لاف و کذاف دکلې ؟ اوزمانلر کره ارض
اوستەده ایلک ایدورمه سوسیالیستدی ، اونک
ایچون تخفدی ، بوکون کره ارض اوستەده
حرب مسیبی دیه توقیف ایدلش بکانه سوسیال
لیستدر ، بونک ایچون دە کولنج اولدی . فقط
بزده توله کولونجک فرق آذرر .

صلاح بک اسکی برتورک صدر اعظمک

فقط ایلە برسیلاب که تک برچانل طاشی کتیرمه مش
اولسون . بوکدیش دوز ومنظم یاتاق قاردن
دها بیاض بر قوم ایلە اورتولی . روزکارک
اک اوفاق بر حرکتی اون یردن اوبناغە کافی
کله جک قدر خفف و نارین رقوم بتاغی .

فقط یوریلر مملکتی چیلایق ، غیر منیت ده
ده کل . اورکوب جواروی و یا بلا باشند باشه
باغلرله قابیلدر . بونلر مخروطلر آره سندن هر
بوش یردن استفاده ایدرک درحال قراکلی
رنکلیخی ، توفلرک پارلاقنی آره سندن صوقارلر .
وادیلرله بیلە قەملرک تشکیلات ابتدکی بیکپاره
سطح اورتە سندن کینیش پشیلک پارچەلری
بو کیلرە کولومسەر ...

دارالفنون مدرسه ندن

فائز صبری

کچن سنه بووقنلر ینە آطەده ایدم . اوکله
اوستلری قلوبک ساکن باغچه سنک برکوشه سندن
دوستلرله دردلشدرک .

برکون ینە طوبلاغشدرق ، نصله عدلیه
ناظری خلیل بکده یاعزده ایدی درەدن
تیپدن هوایی سوزلرله اوندیغیز صیره ده
آشاغی اسکله کوزلرموش یاناشد . ایچندن
صرحوم افریاسی ، که داماددی ، واغاسی ایلە
برابر صلاح جیمجوز چیقدی . اوکردن کچوب
کیدە جکلردی ، فقط خلیل بکی چیکنه مک
ایسته مەدیلر وبر اکاسر سلامندن صوکره نرم
متواضع غلبه لغمز قانیلیر .

اسکی استانبول مبعوثی ظریف حکاکه لراکلاتیرمش .
ن کندیسنک ساده لافلرینی دیکله بیلیمشیم ،
وبو ذاتی موقعه مجلس ملیه ، شرحه ناظر
پابه سندن چیقاران حکاکه لرینک لافلری قدر صوغوق
سومسز ، بچاره اولوب اولمادیغی اکلاق
مراقفده ایدم . اسوه چ سوسیالیست قولفرە سندن
هنوز عودت ایدن مبعوثلر اوکون اکلاته جنی
ققرەلر بک جانلی شیلر اولمیدی ! حاضر بولتانلردن
چوخی سس صدالری کسوب دودالری نیسمه
حاضر لادیلر . فقط ، احتمال مجلسک ناچیرلکندن ،
مسافرک بزه قارشى جدیدکی وسوسیالیستکی
طوتدی . بکی مسلک بکی پروغرای اولق کرکدر .
استانبول مبعوثی ایسته بونی ایشاحه قوبولدی :
— کورە جکسکز ، مجلسده بتون ملتک
استقلالی ایسته به جکم نه کورولتو ، نه کورولتو .
بکا آلچنی دیه باغیر جکلر ، وطن خانی دیه جکلر .
زبان یوق ، حقیقت بو : ارتق خرستیانلرک یقه سنی
براقلی ز ، بز تورکرک مدنی آدملر دکلز

« بز » دیسی سوسدن عبارتدی . « اونلر ،
اوتورکرل ! » دیک ایسته مشیدی . فصل که نتیجه
بوکا واردی :

— تورکرک یغماندن باشقەنە یایدیلر ؟

کوستریور بوسورتە بیکلر جه اهراملر بمضاً پارلاق
صاری ، کاه قویو ماوی ، آره صره لطیف پنبه
رنکله بورونیور . قزبل ایرماغی (آواوسده)
کچنلر او پنبه طاعک آنکنی سوسله برکاه طاعیق
کاه طوبلوشکلر آلان مخروطلری اوزافدن اسکی
برقهرمان سلطان اردوسنک چادیرلرینه بکزه تمکدن
کندیلرینی آله مازلر .

بعض مارفلرله قایمخنتلر رنکده طبقه لرک
بربری اوزرینه قومسندن تشکل اتمشدر . او
وقت اهرامک اوزرنده بربری قووالایان
مختلف رنکک کورولور بو مخروطلر آره سندن
یا بلا بمضاً عمودی جدارلرە مالک وادیلرله
ده لشمدر . بو وادیلرله عین درجه ده غرابته
مالکدر . بونلرک اک کوزلی ماچان وادیسی ...
قورومش بر سیل یاتاغی تصور ایدیکز ...

اوغلی ، خاندان افریاسی ، تورک بودجه سنک
اسکاتی اوستنده قورولمش قوناغنده یاشایان
عثمانلی اصولی براسیلزاده ایدی ! آغزنده بر دیش
چوروکی کچی کیرلی کیرلی صیربتان تورک کله سی
کندی ملتک اسمی ایدی . واکون تورکرک
چناق قلعه داستانک صوکره مصراعنی چوقدن
سوله مشلردی ، یوردلرینک یغرندن رر درین
کوک کی سوکون بوزواللی انسان سورولرینک
برایجی غالیجاده ، اونکی ارجی باب لمندیده ،
ر باشقە تولی مجستان ایچلرنده ایدی .

ینە بو سوروی وقتله هاوانه سنک بیاض
کولی سرپرک اوزون طیرناغک کوستردیکی
تولوم بولرینه سوق ایدن قوماندانلردن بری ،
یعنی عینی حرب سنه لرند : — قارشى طرفه می
کچمک ؟ نه غریب لاقیردی . تورک صورانی
کورمکمی ؟

دیمشیدی ، اوده بر اسکی صدراعظمک
اوغلی ایدی . کرچه چوق زمانلر تورکرک محله لی
طرفلرینه کچمیدی ، فقط برکون تورک خارجیه
نظارتنک بوکسک ماشلی بر مقامه صیجریه رق کچدی .
دردلی بر دوستم مرخصلاق غوغالری
استانده :

— بفس سنه در ، اون سنه در بوتون
تورکرک علمنه سوز سوبیللر ، تورک اسحنی
اوستلرینه آلمدن اوتانانلر پلوس کله سنی دوپونجه
ملتک جاندن مدافعی کسدیلر . براقش شو
بیچاره لری ، فصل کندیلری اولدیلر سه ، کندی
اضطرابلرینی کندی دیلرله اکلاتسینلر !
دیپوردی .

چو جکدن دویمشدم : آغا باباسی خالص
بر جفنجی ایش ، کندی استانبولده بیومش ،
مأموریت ماصه سی باشنده بوزنی وییغی دامادله
لایق کورمشلر و کندی سیرابه آملر ! نه دن
صوکره برکون ، او حشمتلی مذسوبلق کونلرنده
قصرک بالقونندن باغچه بی سیر ایدرکن ایجری
سوروسیت بررنجیر عائله سی کیرمش ، نه کستاخلق ؟
پرنسک صباح اوبقوسنی اوبودینی برکاشانه ده
بوقیلیق قیافتک ایشی نه ؟

— آغالر پس افرالری بوریامی کتیره
جکلر ! آلوب چارشى قهوه سنه کوند سونلر .
دیبه باغیرمش ، پایلامش .

حدقی آره سندن کهایسی یاننه یافلاشوب :
— افندهن ، عفو ایدرسکز ، کلنلر عموجه
عائله کزمش !

دیر . فاجه می دوشونکز ، فقط قوجه اصیل
اواننده پرنسک خاله عائله سنک چرکزنه
داغلرنده بوتون قق قق قق اوغراشدیغنی یاسه بیدی ،
شبه سز او قدر محجوب اولسنه سبب یوقدی .
کنجک ادبیات جدیده ناشرلردن برینک
خسته نقلی تورک عسکرلرینه آجیان حکایه سی
بریا یسنی اوقومشیم ؟ هیچ اونو غام ، اقشامه
قدر اوکله کلنه بوغرنه می کوستردم . تورکرک
صرحت ایدن برتورک ، هم ناصل تورک ؟ صنعت